

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 573/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej KUČERA & PARTNERS advokátska kancelária, s.r.o., Slov. nár. povstania 6, Hlohovec, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 62Ek/1573/2023 zo 7. júna 2024 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením okresného súdu o schválení príklepu udeleného na dražbe nehnuteľností označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v napadnutom exekučnom konaní vedenom okresným súdom v procesnom postavení povinnej, proti ktorej sa oprávnená [REDAKOVANÉ] domáha vymoženia peňažnej pohľadávky v sume 274 000 eur s príslušenstvom a náhrady trov exekúcie na základe exekučného titulu – notárskej zápisnice zo 14. júla 2023 spísanej notárom [REDAKOVANÉ]. Súdna exekútorka [REDAKOVANÉ] po vydaní upovedomenia o spôsobe vykonania exekúcie predajom špecifikovaných nehnuteľností, exekučného príkazu, po určení všeobecnej hodnoty nehnuteľností znaleckým

posudkom a po neúspešnej prvej dražbe, ktorej sa nezúčastnil žiadny dražiteľ, vyhlásila ďalšiu dražbu nehnuteľností na 3. apríl 2024. Dražobná vyhláška bola sťažovateľke doručená do vlastných rúk 28. februára 2024. Druhej dražby sa zúčastnila jediná osoba, záujemca, resp. vydražiteľ, ktorému súdna exekútorka udelila príklep za najvyššie podanie vo výške 294 000 eur (3/4 ceny všeobecnej hodnoty nehnuteľností). Proti udeleniu príklepu neboli vznesené žiadne námietky.

3. V deň konania dražby sťažovateľka podala na Okresnom súde Trnava proti oprávnenému žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, záložnej zmluvy a neexistencie záložného práva oprávneného k nehnuteľnostiam. Konanie je vedené pod sp. zn. 24Csp/16/2024.

4. Návrh súdnej exekútorke na schválenie príklepu bol okresnému súdu doručený 22. apríla 2024. Okresný súd po preskúmaní postupu súdnej exekútorke na základe predložených dokladov (body 11 až 14 odôvodnenia napadnutého uznesenia) a po preskúmaní príslušného listu vlastníctva, na ktorom bola 3. apríla 2024 zapísaná poznámka o žalobe podanej na Okresnom súde Trnava (bod 15 odôvodnenia napadnutého uznesenia), nezistil procesné pochybenia, ktoré by mali za následok neplatnosť dražby alebo by mohli mať za následok ujmu osôb oprávnených na podanie námietok, a príklep udelený vydražiteľovi schválil.

5. Súdna exekútorka následne doručila sťažovateľke predvolanie na rozvrhové pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 26. júna 2024. Po doručení zápisnice o rozvrhu výťažku sťažovateľka podala proti rozvrhu námietky.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka v úvode zdôrazňuje, že proti uzneseniu o schválení príklepu nie je prípustné odvolanie, preto je nútená domáhať sa ochrany svojich práv podaním ústavnej sťažnosti.

7. Napadnuté uznesenie o schválení príklepu nie je podľa sťažovateľky riadne odôvodnené a zároveň ho považuje za arbitrárne. Podľa jej názoru okresný súd nedostatočne preskúmal exekučný spis, keďže prehliadol,

a) časové nezrovnalosti pri určení času a miesta oceňovania nehnuteľností (7. novembra 2023), o ktorom súdna exekútorka upovedomila sťažovateľku až 27. novembra 2023, a žiadosť o vypracovanie znaleckého posudku vyhotovila až 4. decembra 2023. Súdna exekútorka tým zmarila možnosť sťažovateľky zúčastniť sa oceňovania. U sťažovateľky to zároveň vzbudilo pochybnosť o tom, že oceňovanie skutočne vykonal znalec;

b) nedostatky oboch dražobných vyhlášok, ktoré neobsahovali predpísané náležitosti podľa § 140 ods. 2 Exekučného poriadku, konkrétne údaj o tom, čo je dokladom o zložení zábezpeky, a informáciu, ktoré záložné práva prechodom nehnuteľností na vydražiteľa nezanikajú a ktoré zanikajú;

c) nedodržanie zákonných podmienok (súhlas súdu) v iných exekúciách vedených u súdnej exekútorke, v ktorých išlo o vymoženie peňažných pohľadávok neprevyšujúcich 2 000 eur.

8. Sťažovateľka sama uvádza, že uvedené nedostatky dosiaľ žiadnym spôsobom nenamietala, no okresný súd rozhodujúci o návrhu na schválenie príklepu bol zo zákona povinný preskúmať zákonnosť celého postupu súdnej exekútorke a v prípade porušenia zákona udelenie príklepu neschváliť. Uvedené nedostatky pritom považuje za závažné porušenia ustanovení Exekučného

poriadku, ktoré vedú k záveru, že dražba nehnuteľností neprebehla zákonným spôsobom, a preto je napadnuté uznesenie arbitrárne a nezákonné. Okresný súd sa dostatočne nevysporiadal so skutočnosťou, že pred Okresným súdom Trnava prebieha konanie, ktorého výsledok môže ovplyvniť platnosť exekučného titulu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka ústavnej neudržateľnosti rozhodnutia okresného súdu o schválení príklepu udeleného súdnou exekútkou na dražbe nehnuteľností z dôvodu nedostatočného posúdenia zákonnosti postupu súdnej exekútky a opomenutia jeho nedostatkov.

10. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

11. Sťažovateľka svoju sťažnostnú argumentáciu zakladá na nedostatkoch postupu súdnej exekútky, ktorý predchádzal vykonaniu dražby nehnuteľností, konkrétne namieta časové nezrovnalosti medzi oceňovaním nehnuteľností, vydaním upovedomenia o oceňovaní nehnuteľností a žiadosťou o vypracovanie znaleckého posudku, nedostatok náležitostí oboch dražobných vyhlášok a absenciu súhlasu súdu s vykonaním exekúcie predajom nehnuteľností v iných drobných exekúciách. Zároveň zdôrazňuje, že proti napadnutému uzneseniu nie je odvolanie prípustné.

12. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že už v uznesení sp. zn. IV. ÚS 571/2018 z 15. novembra 2018, za obdobných okolností ako v prerokovanej veci, odmietol ústavnú sťažnosť iného sťažovateľa ako neprípustnú pre nevyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytoval. Rovnako ako v aktuálnej ústavnej sťažnosti výhrady smerovali primárne proti postupu poverenej súdnej exekútky pri dražbe nehnuteľností. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že sťažovateľ v procesnom postavení povinného mal možnosť vzniesť námietky proti udeleniu príklepu, v ktorých mohol namietať ním tvrdené nedostatky v postupe súdnej exekútky, o ktorých by bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť príslušný exekučný súd (§ 147 ods. 2 Exekučného poriadku). Sťažovateľ v sťažnosti doručenej ústavnému súdu pritom nepreukázal, že ich nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa (porov. IV. ÚS 571/2018).

13. Ústavný súd pripomína čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. K uvedenému ústavný súd dopĺňa, že jednou z rovín subsidiarity v konaní pred ústavným súdom je to, aby ústavný súd mohol prebrať skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie vyhodnotiť v teste ústavnosti. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany

a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu.

14. Základ pre rozhodovanie ústavného súdu je urobený už predchádzajúcou rozhodovacou činnosťou orgánu verejnej moci (napr. Vernarský, M. Ústavná sťažnosť a opravné prostriedky v civilnom procese. *Justičná revue*, roč. 68, č. 3/2016, s. 248). Princíp subsidiarity však zasahuje aj do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti a sťažovateľ je povinný podľa judikatúry ústavného súdu uplatniť v konaniach predchádzajúcich ústavnej sťažnosti rovnakú argumentáciu, ako uplatňuje v návrhu na konanie o ústavnej sťažnosti. Uvedené je zároveň aj vyjadrením zásady sebaobmedzenia a minimalizácie zásahov ústavného súdu do činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd má tak kompetenciu zasiahnuť, len keď všeobecné súdy v rámci konania poskytnutému sťažovateľovi zlyhajú.

15. Ústavný súd zotrváva na názore, že sťažnostné námietky mohla sťažovateľka uplatniť v námietkach proti udeleniu príklepu, čo neurobila a ani neuviedla, že tak nemohla učiniť z dôvodov hodných osobitného zreteľa. V okolnostiach prejednávanej veci a v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľky však ústavný súd prihliadol na skutočnosť, že konanie exekučného súdu o príklepe je obligatórne, prebieha bez ohľadu na to, či proti udeleniu príklepu vzniesli oprávnené osoby námietky podľa § 147 Exekučného poriadku, a že exekučný súd udelenie príklepu neschválil aj vtedy, ak zistil porušenie zákona, hoci žiadne námietky podané neboli alebo boli námietky zamietnuté. Nemôže ísť pritom o akékoľvek porušenie zákona, ale o porušenie zákona, ktorého priamym dôsledkom bol alebo mohol byť ovplyvnený výsledok dražobného konania. Porušenie zákona musí zároveň dosahovať určitý stupeň závažnosti (porov. Števček, M., Kotrecová, A., Tomašovič, M., Molnár, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018. s. 665 a nasl.).

16. Ústavný súd, ktorého úlohou je v zmysle čl. 124 ústavy ochrana ústavnosti, nie je alternatívnou a ani ďalšou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. V dôsledku toho sa úloha ústavného súdu obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi (vrátane ich procesného postupu) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť preto predmetom kontroly zo strany ústavného súdu zásadne len vtedy, ak by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

17. Ústavný súd tak preskúmal napadnuté uznesenie okresného súdu z pohľadu toho, či napĺňa ústavné požiadavky vyplývajúce z práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie. Osobitne sa ústavný súd zaoberal otázkou, či odôvodnenie obsiahnuté v citovanom uznesení okresného súdu je ústavne udržateľné.

18. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je pri tom zrejmé, že okresný súd posúdil zákonnosť postupu súdnej exekútorke, najmä sa zameril na preskúmanie listín, ktorých vydanie súdnou exekútorke Exekučný poriadok predpokladá pred vykonaním samotnej dražby nehnuteľností (upovedomenie o začatí exekúcie, upovedomenie o spôsobe vykonania exekúcie, exekučný príkaz, zaobstaranie znaleckého posudku, dražobné vyhlášky a zápisnice o vykonaní prvej a druhej dražby), a ich doručenie Exekučným poriadkom ustanovenému okruhu osôb (s dôrazom na doručovanie

sťažovateľke ako povinnej v exekučnom konaní). Okresný súd sa zaoberal splnením podmienky výlučného vlastníctva nehnuteľností sťažovateľkou, zložením zábezpeky, vyvolávacou cenou nehnuteľností. Nad rámec uvedeného sa zaoberal poznámkou o žalobe podanej na Okresnom súde Trnava zapísanou na liste vlastníctva. S odkazom na § 134 ods. 2 Exekučného poriadku vyslovil, že zápis poznámky nebránil vo vykonaní exekúcie predajom nehnuteľností. Zdôraznil, že poznámka bola zapísaná až po udelení príklepu, keďže v exekučnom spise sa nachádza výpis z listu vlastníctva z 3. apríla 2024 bez tejto poznámky.

19. Ústavný súd v záujme posúdenia, či za situácie absencie konkrétnych námietok sťažovateľky proti príklepu okresný súd v dostatočnom rozsahu skúmal zákonnosť postupu súdnej exekútoriky, prihliada na § 134 ods. 1 Exekučného poriadku, ktoré určuje predpoklady, za ktorých možno exekúciu predajom nehnuteľností vykonať, a to súhlas oprávneného s exekúciou predajom nehnuteľností a vlastníctvo povinného k exekvovanej nehnuteľnosti. Ďalšie predpoklady vyplývajúce z iných ustanovení Exekučného poriadku sú súhlas záložného veriteľa s exekúciou predajom nehnuteľností, ak oprávnený nie je záložným veriteľom (§ 61q ods. 2), primeranosť rozsahu exekúcie k výške vymáhanej pohľadávky (§ 61r) a minimálna výška vymáhanej pohľadávky (§ 63 ods. 2 a 3) (porov. Števcěk, M., Kotrecová, A., Tomašovič, M., Molnár, P. a kol. *Exekučný poriadok. Komentár*. 3. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2018. s. 611 a nasl.).

20. V rámci uvedeného ústavný súd nepovažuje na rozdiel od sťažovateľky záver okresného súdu o schválení príklepu, a teda aj o absencii procesného pochybenia, resp. porušenia zákona dosahujúceho určitý stupeň závažnosti, za arbitrárny ani nedostatočne odôvodnený. Uvedené platí aj pre záver o absencii procesnej prekážky v zmysle § 134 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorá podľa sťažovateľky predstavuje skutočnosť, že v deň konania dražby podala žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a o neexistencii záložného práva k nehnuteľnostiam. Bez potreby hlbšej analýzy ústavný súd pripomína § 134 ods. 2 Exekučného poriadku, ktorý nepripúšťa vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností iba v prípade, ak je povinnému v konaní o určenie vlastníctva podľa osobitného predpisu vykonateľným neodkladným opatrením uložená povinnosť zdržať sa prevodu vlastníckeho práva k nej, čo nie je prípad prejednávanej veci.

21. Po preskúmaní ústavnou sťažnosťou napadnutého uznesenia okresného súdu tak ústavný súd dospel k záveru o jeho ústavnej udržateľnosti, keďže ho v zmysle už uvedených záverov nemožno považovať za zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

22. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

23. Námietky sťažovateľky o porušení jej práv napadnutým uznesením okresného súdu nezakladajú možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, je zrejmé, že sťažovateľka odvíja ich porušenie od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného vlastníckeho práva podľa ústavy a dodatkového protokolu. Aj v tejto časti preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

25. Odmietnutím ústavnej sťažnosti v celom rozsahu stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. októbra 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu